

روستای ابیانه :

در ۴۰ کیلومتری شمال غربی نطنز از استان اصفهان در دامنه کوه کرکس روستایی بس کهن و دیدنی واقع است به نام ابیانه. روستای ابیانه را به اعتبار آثار و بناهای تاریخی پرتنوعش باید از زمره استثنایی ترین روستاهای ایران به شمار آورد. شکوه معماری بومی و سرشار از زیبایی روستای ابیانه، آن را در شمار نمونه های کم نظیر و از اماکن دیدنی اصفهان و از دیدنی های ایران در آورده است. ابیانه نقطه ای خوش منظره و خوش آب و هوا و دارای موقعیت طبیعی مساعدی است. در دوره صفویه هنگامی که شاهان صفوی برای ییلاق به نطنز می رفتند بسیاری از نزدیکان آنها و درباریان ترجیح می دادند در ابیانه اقامت کنند. شمار خانه های روستای ابیانه در سرشماری سال ۱۳۶۱ برابر با ۵۰۰ واحد برآورد شده. این خانه ها تماما بر روی دامنه ای در شمال رودخانه برز رود بنا شده است به صورتی که پشت بام مسطح خانه های پایین دست، حیاط خانه های بالادست را به وجود آورده است و هیچ دیواری هم آنها را محصور نمی سازد. در نتیجه، روستای ابیانه در وهله اول روستایی چند طبقه به نظر می آید که در بعضی موارد تا چهار طبقه آن را می توان مشاهده کرد. اتاقهای ابیانه به پنجره های چوبی ارسی مانند مجهزند و اغلب دارای ایوانها و طارمیهای چوبی پیش آمده مشرف بر کوچه های تنگ و تاریک اند که خود به صورت مناظر دیدنی و جالبی درآمده اند. نمای خارجی دیوارهای خانه های ابیانه با خاک سرخی که معدن آن در مجاورت روستاست پوشیده شده است.

از آنجا که در دامنه های شیبدار روستای ابیانه فضای کافی برای ساختن خانه های مورد نیاز وجود ندارد در این روستا چنین رسم شده است که هر خانواده انبار غارمانندی در تپه های یک کیلومتری روستا، در کنار جاده و نرسیده به ابیانه ایجاد نماید. این غارها که در دل تپه ها حفر شده اند و از بیرون تنها درهای کوتاه آن نمودار است برای نگهداری دامها و نیز آذوقه

زمستانی و اشیای غیرضروری مورد استفاده قرار می‌گیرد. زندگی مردم ایبانه کشاورزی و باغداری و دامداری است که با روشهای سنتی اداره می‌شود.

مردم روستای ایبانه به سبب کوهستانی بودن منطقه و دور بودن محل آن‌ها از مراکز پرجمعیت و راه‌های ارتباطی، بسیاری از آداب و رسوم قومی و سنتی و از جمله زبان و لهجه قدیم خود را حفظ کرده‌اند. زبان مردم ایبانه از زبان‌های ایرانی شمال غربی که البته در طول زمان دچار تغییر و تحولات زیادی شده و اکنون فقط تعداد کمی از واژه‌های اصیل پهلوی در گویش آنان شنیده می‌شود.

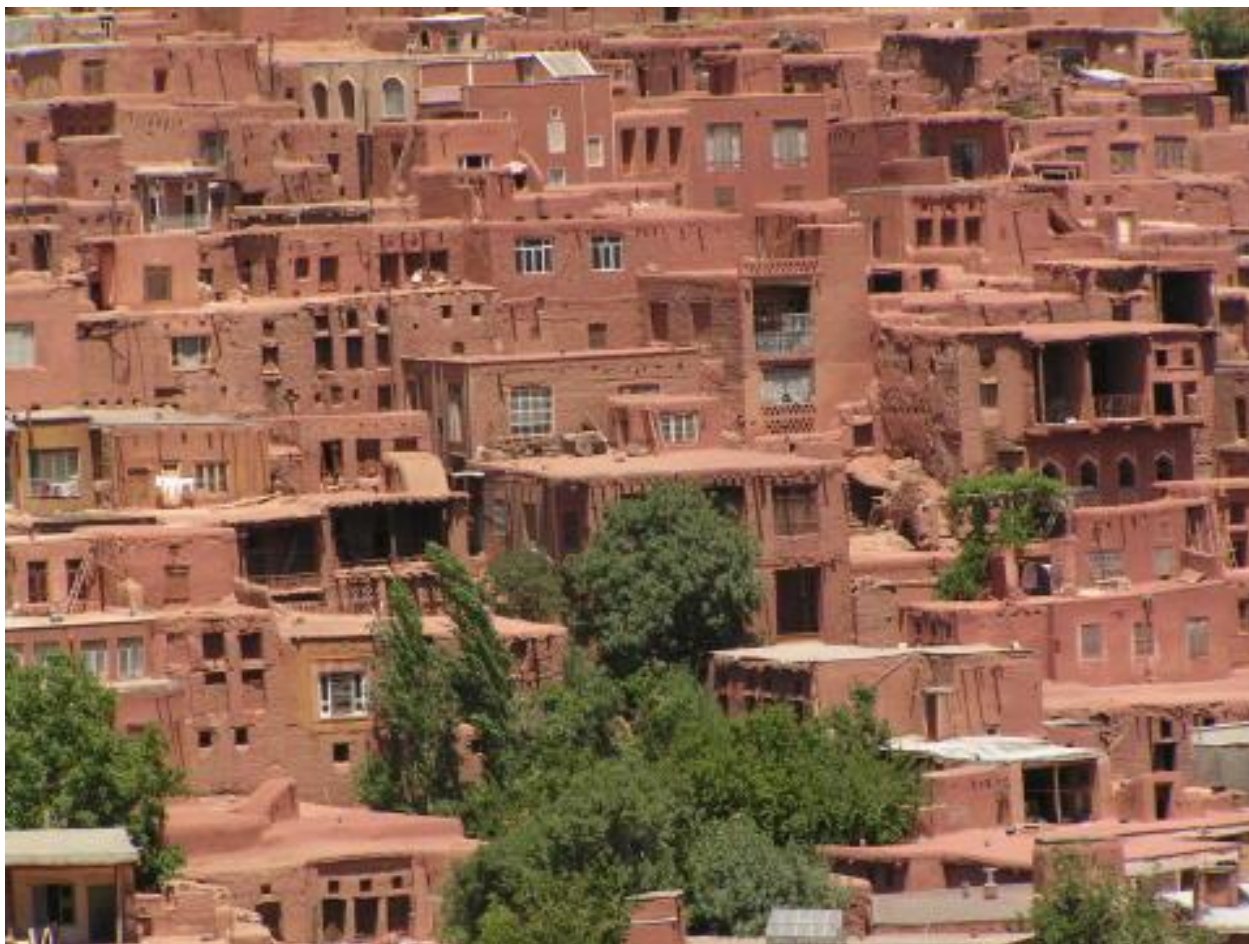
لباس سنتی مردم ایبانه، هنوز هم میان آن‌ها رواج دارد و در حفظ آن تاکید و تعصب از خود نشان می‌دهند، در مردان شلوار گشاد و درازی از پارچه سیاه (دوید) و در زن‌ها پیراهن بلندی از پارچه‌های گلدار و رنگارنگ است. علاوه بر این، زن‌های ایبانه معمولا چارقد‌های سفیدرنگی بر سر دارند.

آتشکده ایبانه

قدیمی‌ترین اثر تاریخی ایبانه آتشکده ایبانه است. آتشکده ایبانه را نمونه‌ای از معابد زردشتی دانسته‌اند که در جوامع کوهستانی ساخته می‌شد.

مساجد ایبانه

روستای ایبانه دارای یازده مسجد است.

مسجد جامع روستای ایبانه مسجدی بسیار قدیمی است و قدیم ترین اثر تاریخی این مسجد، منبر چوبی منبت کاری آن است که در سال ۴۶۶ هجری قمری ساخته شده است. مسجد قدیمی دیگر ایبانه مسجد برزله است که دارای فضای دلبازی است و روی لنگه در شرقی آن سال ۷۰۱ هـ ق. نوشته شده است که مربوط به دوره ایلخانان است. مسجد تاریخی دیگر ایبانه مسجد حاجتگاه است که کنار صخره ای در کوهستان بنا شده و بر در ورودی شبستان آن تاریخ ۹۵۲ هـ ق. مشاهده می شود.

زیارتگاه ابیانه

روستای ابیانه دارای دو زیارتگاه است: یکی مرقد شاهزاده عیسی و شاهزاده یحیی در جنوب روستا که به گفته اهالی فرزندان امام موسی کاظم بوده اند؛ و زیارتگاه دیگر روستای ابیانه هینزا نامیده می شود.

قلعه های ابیانه

ابیانه سه قلعه دارد که عبارتند از:

۱- پال همونه یا تخت هامان که در جنوب غربی روستای ابیانه قرار دارد و متعلق به محله بالا و یوسمون است. این قلعه حدود ۲۰۰ سال پیش ساخته شده است. و سند ساخت آن نیز وجود دارد. در این سند سهم افراد در ساخت قلعه مشخص شده است.

۲- هرده که در شمال شرقی روستای ابیانه قرار دارد و به محله هرده تعلق دارد.

۳- پاله که در شمال غربی روستای ابیانه قرار دارد و به محله پل تعلق دارد. این قلعه ها مربوط به دوره های یاغیگری بوده که مردم برای حفظ امنیت خود در مقابل یاغی های محلی ساخته اند و در آن به نوبت کشیک می داده اند.

در ایام گلابگیری که معمولاً اواخر اردیبهشت رخ می دهد؛ خیل عظیمی از مسافران و گردشگران به سمت روستای ابیانه که از مکانهای دیدنی و جاذبه های توریستی و گردشگری استان اصفهان است روانه می شوند. ابیانه مسیری نسبتاً طولانی دارد. علاوه بر این به علت قرار نداشتن بر روی هیچ کدام از راه های اصلی، ماشین خطی یا مینی بوسی در آن مسیر کار نمی کند. روستای ابیانه در جنوب کاشان و در فاصله حدود ۸۰ کیلومتری آن قرار دارد.